

שיחות הר"ן קי"ח

שמעתי בשם רבנו זכרנו לברכה, שאמר בלשון תמה: על השם יתברך קשה קושיות הרבה מאד. מה טוב ונעים להאיש הזה שזוכה לדעת שלם שיושב לו ורואה ויודע שאינו קשה שום קושיא כלל והכל נכון וישר כי ישרים דרכי ה'. וכן אנכי שמעתי פעם אחד שאמר: על השם יתברך קשה קושיות וכו', וכוונתו היה כמתלוצץ מזה, שקשה לקצת בני העולם קושיות הרבה וגדולות על השם יתברך חס ושלום. אבל באמת בודאי אסור להרהר אחרי דרכיו יתברך. כי בודאי צדיק ה' בכל דרכיו וכו'. רק שאי אפשר לשכל אנושי להבין דרכיו והנהגתו את העולם בשום אופן:

כ"ד: "עבר הנהר", 'לשון צדדין', הינו שאלקותו מסבב גם על החלל הפנוי, הבא על ידי הצמצום, שצמצם האור לצדדין. ועל כן ישראל נקראים עבריים, שעל ידי אמונתם שמאמינים שהשם יתברך אלקי העבריים כנ"ל, הם עוברים על כל החכמות, ועל מה שאינם חכמות, הינו האפיקורסית כנ"ל. ועל כן בודאי מזה האפיקורסית, בודאי צריך לזהר יותר ויותר, לברר ולהמלט משם, לבלי לעיין ולהביט בדבריהם כלל, כי חס ושלום, בודאי ישקע שם, כי עליו נאמר: "כל באיה לא ישובון" וכו' כנ"ל, ע"כ.

והרה"ק בעל הסולם היה אומר שצדיק יקרא למי שמצדיק את בוראו ושש ושמה בהנהגתו, ורשע נקרא מי שמרשיע את בוראו ח"ו והוא מלא בקושיות ותואנות אליו, ואעפ"כ הוסיף בעל הסולם שלפעמים אפי' הצדיק נכנס במוחו

דהנה האדם בהאי עלמא הוא כתינוק שנולד, שבכל עת שמתעסקים ומטפלים בו אביו ואמו הוא בוכה וצווח, כי אין שכל ותבונה במוחו שיכיר שכל מה שעושים עימו הוא לטובתו, וכן האדם בהאי עלמא הוא מלא בקשויות ומענות על השי"ת ח"ו הכל כי איש בער הוא וכסיל ולא יבין את זאת שלו יהיה גבר שנין אלפין לא יעול גבורתך בחושבניא, אמנם הצדיקים המופלגים שזכו לדעת אמת אצלם הוי כשחוק וכדברי שטות כל הקושיות והתרעומת שיש לבני אדם, כי פשוט אצלם שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, וכמו שאמר רבינו ז"ל במקו"א (ליקו"מ תורה ס"ד) דעל כן ישראל נקראים עבריים, על שם שהם עוברים באמונתם על כל החכמות, ואפילו על החכמות שאינם חכמות, הינו האפיקורסית הבא מחלל הפנוי. ועל – כן השם יתברך נקרא "אלקי העבריים" (שמות ג), מלשון (יהושע

הם כנגד הו' מידות חג'ת נה"י ושבת קודש היא כנגד המלכות, ודייקא ביום השבת שכנגד מידת המלכות שלכאורה היא המידה הקטנה ביותר נמשכין כל המוחין הגדולים והקדושים הבינה החכמה והכתר כמובא בכוונות, היינו למעלה מכל מדרגות ימות החול שבהם נמשיכין רק הנה"י דבינה, וההוראה מכך שדייקא בעת שאיש היהודי עומד איתן בנסיונות שבענייני האמונה שכנגד מידת המלכות ואין לו שום קושיות ותמיהות על הנהגת הבורא ית' בכך ימשכו לו הארות וההשגות הגדולות ביותר, ומשא"כ בשאר המידות שהעומד בהם ומעלם ומבררם ממשיך על עצמו רק המוחין דבינה, אף שגדולה שבחו ומעלתו, אך אין זה בערך כלל אל המוחין הנמשכין למי שעומד בגבורה בנסיונות האמונה.

ואמרו בתיקוני זוהר (דף נ"א ע"ב) שבבירור מידת המלכות היא האמונה הק' תלויה כל הגאולה, וזה בחינת השיר חדש שיתער לעתיד, שהוא שיר פשוט כפול משולש מרובע שהוא השיר חדש של מידת המלכות, ולפיכך איתא בספר שומרי אמונים שבדורות האחרונות צריך לעבור על כל איש יהודי איזה תקופה שיתגברו אצלו מחשבות און ח"ו בענייני אמונה וכן בענייני הקדושה, כי בזאת תלויה גאולתנו כשנתקן למידת היסוד והמלכות. וזוהי עיקר העבודה בשבתות הללו שקורים בספר בראשית אשר הוא זמן מיוחד להתחזק בענייני האמונה, כמו שכתבו בספרים הק' שספר בראשית הוא ספר האמונה שכתוב בו תולדות בריאת

בעל כרחו איזה מחשבת פסול בענייני אמונה בפרט בעת התפילה, וכמו שהגיד הגאון (על תיקוני דף מ"ב כ"א) על הא דאיתא במשנה (ברכות ל"ג ע"ב) אפ' נחש כרוך על עקבו לא יפסיק ואמרו בגמ' אמר רב ששת לא שנו אלא נחש אבל עקרב יפסיק, וביאר הגר"א ז"ל שהנחש הוא בבחי' כל המחשבות שאינם טובות בענייני הקדושה, ועקרב הוא בבחי' כל המחשבות המבלבלות אותו מענייני אמונה.

וכבר נודע שכל עבודתנו בהאי עלמא הוא בהעלות את כל השבע מידות החסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות, שנשברו ונפלו ונתערבו טוב ברע, וחסד הוא בבחי' אהבה, וכאשר מתעורר אצל האדם אהבה שאינה טובה הרי זה מצד מידת החסד שנפלה ונתערבה בין הקלי' וצריך לבררה ולהעלותה, וגבורה הוא בבחי' היראות נפולות שיש לו להעלותם ליראת אלקים לחיים, וכן בשאר המידות התפארת הוא בבחי' התפארות, והנצח הוא מידת הנצחון, ההוד הוא מידת ההודיה, והיסוד הוא מידת ההתקשרות והתענוג, ואילו המלכות היא בבחי' האמונה שנפלה גו גלותא, והיא המידה שקשה ביותר לבררה ולהעלותה, וע"כ גם אצל הצדיקים לפעמים מתערב במחשבתם איזה מחשבה פסולה לפי מדרגתם שיש להם להעלותה ולבררה, ולפיכך כאשר נכנס במוח האדם איזה קושיא ותמיהה ח"ו על הנהגת הבורא ית' כגון שרואה שצדיק ורע לו או רשע וטוב לו וכדו', הרי מיד צריך להעלות ולברר כל המחשבות שאינם טובות, וכמו שנודע כי ששת ימי המעשה

היהודי לחלך בארצות האמונה והדבקות
בבורא ית', שזאת היא עיקר ושורש
פנימיות התורה ותורת החסידות, ובזכות
שנברר ונתקן את מידת המלכות השי"ת
ימחר ויחיש גאולתנו בביאת גואל צדק
בב"א.

שמים וארץ ותולדות האבות הק' שמהם
יקבל כל אדם אור ושפע האמונה בקרבו,
ובאמת רוב בני אדם אינם עושים עסק
כלל מעניין האמונה, וחושבים בדעת
שהעיקר הוא ללמוד הלכות וסוגיות
למעשה, אך אינם מבינים שזהו יסוד

